

Neljapäev, 16. detsember 2010

Uus Afganistani strateegia

P7_TA(2010)0490

Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2010. aasta resolutsioon uue Afganistani-strateegia kohta (2009/2217(INI))

(2012/C 169 E/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Afganistani kohta, eelkõige 8. juuli 2008. aasta resolutsiooni Afganistani stabiliseerimise kohta ⁽¹⁾, 15. jaanuari 2009. aasta resolutsiooni ELi elarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontrolli kohta ⁽²⁾ ja 24. aprilli 2009. aasta resolutsiooni naiste õiguste kohta Afganistanis ⁽³⁾;
- võttes arvesse ELi ja Afganistani 16. novembri 2005. aasta poliitilist ühisdeklaratsiooni, mis põhineb Afganistaniga seotud ühistel prioriteetidel, nagu tugevate ja vastutusvõimeliste institutsioonide rajamine, julgeoleku- ja õigussektori reform, uimastivastane võitlus, areng ja ülesehitustöö;
- võttes arvesse 2006. aasta kava „Afghanistan Compact“, kus Afganistani valitsuse jaoks esitati järgmise viie aasta kolm peamist tegevusala: julgeolek; valitsemine, õigusriik, inimõigused; majanduslik ja sotsiaalne areng ning kohustus aidata kaasa uimastitööstuse likvideerimisele;
- võttes arvesse jaanuaris 2010 Londonis toimunud Afganistani-teemalist konverentsi, kus rahvusvaheline üldsus kinnitas uuesti oma pühendumist Afganistani küsimusele ning kus pandi alus rahvusvahelisele üksmeelele strateegia osas Afganistani kriisile mittesõjalise lahenduse leidmiseks ning otsustati, et julgeolekukohustuste üleandmine Afganistani vägedele algab 2011 aastal ning jõuab suure osas lõpule 2014. aastal;
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1890 (2000), millega pikendatakse ÜRO peahkirja VII peatüki kohaselt Afganistanis tegutsevate rahvusvaheliste julgeolekuabijõudude (ISAF) mandaati resolutsioonide 1386 (2001) ja 1510 (2003) kohaselt kaheteistkümneks kuuks alates 13. oktoobrist 2009, ning milles kutsutakse rahvusvahelistes julgeolekuabijõududes osalevaid liikmesriike üles võtma kõiki vajalikke meetmeid oma mandaadi täitmiseks;
- võttes arvesse kavandatavat rahu ja taasintegreerimise sihtfondi (Peace and Reintegration Trust Fund), millesse Londoni konverentsis osalejad lubasid anda algkapitaliks 140 miljonit USA dollarit ning mille eesmärk on Talibani ja muude mässuliste integreerimine;
- võttes arvesse juunis 2010 Kabulis toimunud Afganistani riikliku nõukoja Jirga rahukonverentsi, mille eesmärk oli jõuda vaenlastega leppimise teemal üleriigilise üksmeeleni;
- võttes arvesse 20. juulil 2010 toimunud Kabuli konverentsi, kus hinnati Londoni konverentsi otsuste rakendamise tulemusi ning anti Afganistani valitsusele uus võimalus näidata rahvusvahelise üldsuse koostöö abil juhtivat osa ja vastutust protsessis, mille eesmärk on suurendada julgeolekut ja tugevdada Afganistani julgeolekujõudude suutlikkust, tõhustada head valitsemistava ning õigusriigi põhimõtete järgimist ning kavandada muu hulgas edasisi meetmeid narkootikumide tootmise ja kaubanduse ning korrupsiooni likvideerimise ning rahu ja julgeoleku ning majandusliku ja sotsiaalse arengu, inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise valdkonnas; võttes arvesse Kabuli konverentsi järeldusi, mille kohaselt tuleb kõigis provintsidest sõjaliste operatsioonide kontroll anda Afganistani vägedele üle 2014. aasta lõpuks;

⁽¹⁾ ELT C 294 E, 3.12.2009, lk 11.

⁽²⁾ ELT C 46 E, 24.2.2010, lk 87.

⁽³⁾ ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 57.

Neljapäev, 16. detsember 2010

- võttes arvesse presidendi 17. augusti 2010. aasta seadlust, mille kohaselt peavad Afganistanis tegutsevad eraturvafirmad tegevuse lõpetama nelja kuu jooksul, välja arvatud eraturvafirmad, kes turvavad hooneid, mida kasutavad välissaatkonnad, äriettevõtted ja valitsusvälised organisatsioonid;
- võttes arvesse Afganistanis 2009. aasta augustis toimunud presidendivalimisi, 2009. aasta detsembris avaldatud ELi valimisvaatlusmissiooni kriitilist lõpparuannet ning 18. septembril 2010 toimunud parlamendivalimisi;
- võttes arvesse kõiki asjakohaseid nõukogu järeltusi, eelkõige GAERCi 27. oktoobri 2009. aasta järeltusi, nõukogu tegevuskava ELi tõhustatud tegevuse kohta Afganistanis ja Pakistanis ning välisasjade nõukogu 22. märtsi 2010. aasta järeltusi;
- võttes arvesse topeltpädevusega ELi eriesindaja / ELi delegatsiooni juhi Afganistanis kohale määramist alates 1. aprillist 2010 ning nõukogu 11. augusti 2010. aasta otsust pikendada eriesindaja Vygaudas Usackase volitusi 31. augustini 2011;
- võttes arvesse nõukogu 18. mai 2010. aasta deklaratsiooni Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Afganistanis (EUPOL Afghanistan), millega pikendatakse missiooni kolme aasta võrra 31. maist 2010 kuni 31. maini 2013;
- võttes arvesse Afganistani riigistrateegia dokumenti aastateks 2007–2013, milles sätestatakse komisjoni kohustused Afganistani suhtes kuni 2013. aastani;
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2010. aasta üldeelarvet;
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 2009. aasta inimarengu aruannet, kus Afganistan on 182 maa hulgas 181. kohal;
- võttes arvesse Afganistani enda koostatud riikliku riski ja haavatavuse hinnangut aastateks 2007–2008 ning selles esitatud prognoosi, et vaesuse likvideerimiseks Afganistanis kõikide allpool vaesuse piiri elavate inimeste elujärje parandamise teel nii, et see oleks vaesuspiirist ülespool, oleks vaja ligikaudu 570 miljonit USA dollarit;
- võttes arvesse Afganistanis abi koordineeriva agentuuri (ACBAR) 2008. aasta aruannet pealkirjaga „Mahajäämus – abi tõhususest Afganistanis”, kus juhitakse tähelepanu tohututele abisummadele, mis jõuavad lõpuks töövõtja ettevõtte kasumisse (isegi kuni 55 % lepingu kohta), hanke- ja pakkumismenetluste minimaalsele läbipaistvusele ning välislähetuses olevate töötajate ülikõrgetele palkadele ja hüvitistele;
- võttes arvesse ÜRO abimissiooni Afganistanis (UNAMA) 2010. aasta augusti aruannet tsiviilelanike kaitse kohta relvastatud konfliktis;
- võttes arvesse sihtfondi Peace Dividend soovitusi järgida poliitikat „Afganistan kõigepealt” ning kaupade ja teenuste sissetoomise asemel hankida kohalikke Afganistani kaupu ja teenuseid, eesmärgiga kasu tuua eelkõige Afganistani elanikele;
- võttes arvesse NATO/ISAFi mässuvastast Afganistani-strateegiat ja selle rakendamist kindral David Petrause juhtimise all ning strateegia läbivaatamist detsembriks 2010, mille tegi teatavaks president Obama;
- võttes arvesse USA Kongressi enamusfraktsiooni kaastöötajate aruannet pealkirjaga „Warlord, Inc: Extortion and Corruption Along the US Supply Chain in Afghanistan” (Sõjapealikud OÜ: väljapressimine ja korrupsioon USA Afganistani tarneahelas) (Committee on Oversight and Government Reform, US House of Representatives, juuni 2010);
- võttes arvesse ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo tegevust, eelkõige 2009. aasta oktoobri aruannet „Addiction, Crime and Insurgency – the transnational threat of Afghanistan opium” (Narkomaania, kuritegevus ja mässud – Afganistani oopium kui riikidevaheline oht) ja 2010. aasta aruannet narkootikumide kohta maailmas;

Neljapäev, 16. detsember 2010

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,

- võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A7-0333/2010),

- A. arvestades, et rahvusvaheline üldsus on korduvalt kinnitanud toetust ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohastele resolutsioonidele, mille alusel toetatakse kõikide Afganistani kodanike julgeolekut, heaolu ja inimõigusi; arvestades siiski, et rahvusvaheline üldsus on kaudselt tunnistanud, et üheksa aastat väldanud sõjategevus ja rahvusvaheline sekkumine ei ole suutnud teha lõppu Talibani mässutegevusele ega tuua Afganistanile rahu ja stabiilsust; ning arvestades, et 2009. aastal võeti vastu uus mässuvastane poliitika ja selle rakendamise kindlustamiseks on sinna saadetud umbes 45 000 sõdurit;

- B. arvestades, et selget lahendust sellele olukorrale Afganistanis on raske näha, sest kohal olevad rahvusvahelised koalitsiooniväed ei suuda Talibani ja teisi mässulisi alistada ning mässulised ja Taliban ei suuda võita neid vägesid võita;

- C. arvestades, et kindral Stanley McChrystal teatas 2009. aastal, et ta ei näe märke Al Qaeda ulatuslikust kohalolekust Afganistanis, ja Ameerika vanemametnikud kinnitavad, et praegu on Al Qaeda kohalolek Afganistas vaevumärgatav;

- D. arvestades, et julgeoleku- ja elutingimused on halvenenud ning koos sellega on vähenenud ka üldsuse kunagine suur toetus koalitsioonivägede kohalolekule ja arvestades, et elanikkond on järjest rohkem hakanud neid pidama okupatsioonivägedeks; arvestades, et Afganistani elanikega on vaja uut ja ulatuslikumat partnerlust, mille raames esindamata rühmad ja kodanikuühiskond ühendavad jõupingutused rahu ja leppimise saavutamiseks;

- E. arvestades, et EL on üks peamistest Afganistanile arengu- ja humanitaarabi andjatest; arvestades, et liit on ülesehitusele ja stabiliseerimisele pühendunud partner;

- F. arvestades, et 2006. aasta kavas „Afghanistan Compact” ja Kabuli konverentsil leppisid doonorriigid kokku, et võimaluse korral suunatakse järjest enam abi keskse riikliku eelarve kaudu kas otse või fondide mehhanismi abil, kuid arvestades, et praegu suunatakse ainult 20 % arenguabist riigieelarve kaudu;

- G. arvestades, et piisava koordineerimise puudumine kahjustab Afganistanile antava ELi abi tõhusust;

- H. arvestades, et 2002. ja 2009. aasta vahelisel perioodil suunati Afganistani üle 40 miljardi USA dollari väärtuses rahvusvahelist abi; arvestades, et koolikäivate laste arv on sellel ajavahemikul suurenenud, kuid arvestades, et UNICEFi andmetel ei saa 59 % alla viieaastastest Afganistani lastest ikka veel piisavalt süüa ja viis miljonit last ei saa koolis käia;

- I. arvestades, et naiste olukord riigis teeb endiselt väga suurt muret; arvestades, et ÜRO andmetel on Afganistan emade suremuselt (peaaegu 25 000 surmajuhtumit aastas) maailmas teisel kohal, ainult 12,6 % üle 15-aastastest naistest oskab lugeda ja kirjutada ning 57 % tüdrukutest pannakse mehele enne 16-aastaseks saamist, mis on seaduslik abiellumisiga; arvestades, naistevastane vägivald on endiselt laialt levinud nähtus; arvestades, et diskrimineeriv šiiitide isikliku staatuse seadus on endiselt kehtiv, mille järgi muu hulgas on karistatav naise keeldumine seksuaalvahekorra abikaasaga või mis keelab naistel kodunt lahkumast ilma abikaasa loata;

- J. arvestades, et Afganistan on paljude naiste ja laste õigusi kaitsvate rahvusvaheliste konventsioonide, eelkõige 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsiooni osaline, ja arvestades, et Afganistani põhiseaduse artiklis 22 on sätestatud, et Afganistani kodanikel, nii meestel kui ka naistel, on seaduse ees võrdsed õigused ja kohustused; arvestades, et Afganistani perekonnaseadustik on praegu läbivaatamisel, et see põhiseadusega vastavusse viia;

Neljapäev, 16. detsember 2010

- K. arvestades, et juulis 2010 nõudis USA Kongress selle rahalise abi auditeerimist, mida on Afganistani miljardite dollarite ulatuses minevikus saadetud, ning otsustas ajutiselt kärpida Afganistani valitsusele saadetavat abi peaaegu 4 miljardi dollari võrra;
- L. arvestades, et Afganistani rahandusminister Omar Zakhilwal on kritiseerinud esiteks NATO/ISAFi hankepoliitikat, sest see ei ole kasu toonud Afganistani majandusele, ning teiseks ISAFi ja Afganistani valitsuse lepingus sisalduvate maksuvabastussätete ühepoolset tõlgendust, ja arvestades, et minister on süüdistanud välismaiseid töövõtjaid selles, et nad on võtnud suurima osa ISAFi rahastatud lepingutest, mille maht ulatub nelja miljardi USA dollarini ja mis teadete järgi on põhjustanud raha pideva väljavoolu riigist; arvestades, et Afganistani valitsus nõuab asja rahvusvahelist uurimist;
- M. arvestades, et on ilmnenu, et Afganistanis ei ole sõjaline lahendus võimalik, ja arvestades, et USA on teatanud, et ta hakkab oma vägesid Afganistanist välja viima 2011. aasta suvel ja teised riigid on oma väed juba välja viinud või kavatsevad seda teha; arvestades siiski, et vägede väljaviimine peab toimuma järk-järgult ning see peab olema koordineeritud protsess poliitilise projekti raames, mis tagab vastutuse sujuva ülemineku Afganistani julgeolekujõududele;
- N. arvestades Kabuli konverentsi otsust, et oktoobriks 2011 peaks Afganistani riiklikus armees olema 171 600 isikut ja Afganistani riiklikus politseis 134 000 isikut ning rahvusvaheline üldsus annab vajalikku rahalist ja tehnilist abi;
- O. arvestades, et EUPOL Afghanistani missiooni põhiülesanne on aidata kaasa rahvusvahelistele normidele vastava Afganistani politseisüsteemi loomisele;
- P. arvestades, et Afganistan ei ole mitte ainult maailma juhtiv oopiumitootja ning ELi ja Venemaa Föderatsiooni heroiiniturgede suurim varustaja, vaid UNODCi hiljutise aruande järgi ka maailma üks juhtivaid kannabisetootjaid; arvestades siiski, et oopiumitootmine Afganistanis on kahe viimase aasta jooksul langenud 23 % ja võrreldes kõige suurema toodanguga 2007. aastal ühe kolmandiku võrra; arvestades, et ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNDOC) on kindlaks teinud, et oopiumikasvatuse ja mässuliste kontrolli all olevate piirkondade vahel on selge vastavus, kuid nendes Afganistani piirkondades, kus valitsus suudab paremini kontrollida seaduste täitmist, on peaaegu kaks kolmandikku põllupidajaid öelnud, et nad ei kasvata oopiumi keelu tõttu, ja arvestades, et kagus, kus ametivõimude kontroll on nõrgem, on natuke alla 40 % põllupidajatest öelnud, et nad ei kasvata mooni keelu tõttu;
- Q. arvestades, et UNODC hiljutise aruande andmetel on uimastisõltlaste hulk Afganistani kodanike seas viimastel aastatel järsult kasvanud ja sellel on suur sotsiaalne mõju riigi tulevikule;
- R. arvestades, et ELil on juba ülesehitusprotsessi algusest saadik olnud aktiivne osa uimastivastase tegevuse toetamises, kuid senini ei ole suudetud oluliselt tõkestada uimastitööstuse mõju imbumist rahvamajandusse, poliitilisse süsteemi ja ühiskonda;
- S. arvestades, et Afganistanis on oopiumimooni hävitamiseks kasutatud osaliselt keemilisi herbitsiide, ja arvestades, et sellega tekitatakse tõsist kahju inimestele ja keskkonnale, kuna see saastab mulda ja vett; arvestades, et nüüd on siiski saavutatud üksmeel selles osas, et karistusmeetmeid tuleb kohaldada narkokaubanduse ja heroini valmistavate laboratooriumide suhtes, mitte aga põllupidajate suhtes; arvestades, et kõige tähtsam ülesanne on nüüd pakkuda põllupidajatele alternatiivse elatise võimalusi;
- T. arvestades, et Afganistanil on tähelepanuväärsed loodusressursid, sealhulgas rikkalikud mineraalse tooraine, nagu gaas ja nafta, varud, mille väärtust hinnatakse kolmele triljonile USA dollarile, ja arvestades, et Afganistani valitsus toetub nendele varudele, et kiirendada majandusarengut, kui riigis on kindlustatud rahu ja julgeolek;

Neljapäev, 16. detsember 2010

ELi uus strateegia

1. on teadlik Afganistani arengut takistavatest teguritest, kuid on otsustanud käesolevas raportis keskenduda neljale põhilisele valdkonnale, kus parlamendi arvates võiksid jõupingutused edukad olla: rahvusvaheline abi ja koordineerimine; rahuprotsessi mõju; politseikoolituse mõju; ja oopiumikasvatuse likvideerimine alternatiivsete arengusuundade abil;
2. avaldab toetust uuele mässuvastasele strateegiale, mille eesmärk on kaitsta kohalikke elanikke ja üles ehitada piirkonnad, mille julgeolek on tagatud, ja toetab ELi Afganistani ja Pakistani tegevuskava;
3. usub seetõttu, et ELi Afganistani-poliitika peaks lähtuma kahest eeldusest: tõdemusest, et vaatamata peaaegu kümneaastasele rahvusvahelisele sekkumisele ja investeerimisele on julgeoleku olukord ning sotsiaalmajanduslikud näitajad Afganistanis pidevalt halvenenud; ning vajadusest julgustada rahvusvahelist üldsust muutma oma suhtumist, et tulevikus koostada kavasid ja teha otsuseid tihedas koostöös Afganistaniga, sest varem, eriti enne mässuvastast strateegiat, on rahvusvaheline üldsus koostanud kavasid ja teinud otsuseid ilma Afganistani osalust arvesse võtmata; märgib, et tähtis samm selles suunas astuti Londonis ja Kabulis toimunud konverentsidel;
4. peab positiivseks ja toetab nõukogu 2009. aasta oktoobris esitatud järeldusi „ELi tegevuse tugevdamine Afganistanis ja Pakistanis”, milles on esitatud sidusam ja koordineeritum ELi lähenemisviis piirkonnale ja rõhutatud piirkondliku koostöö ja rohkem tsiviilelanikele suunatud poliitika tähtsust;
5. rõhutab, et igasugune pikaajaline lahendus Afganistani kriisile peab algama Afganistani kodanike huvist sisejulgeoleku, kodanikukaitse ning majandusliku ja sotsiaalse arengu vastu ja see peab sisaldama konkreetseid meetmeid vaesuse likvideerimiseks, mahajäämuse ja naiste diskrimineerimise lõpetamiseks, inimõiguste ja õigusriigi tugevdamiseks, lepitusemehhanismide tugevdamiseks, oopiumitootmise lõpetamiseks, tugeva riigi arendamiseks ning Afganistani täielikuks integreerimiseks rahvusvahelisse üldsusse ning Al Qaeda riigist väljatõrjumiseks;
6. suhtub positiivselt Kabuli rahvusvahelise konverentsi järeldustesse; rõhutab, et tuleb austada Afganistani valitsuse võetud kohustusi parandada Afganistani kodanike julgeolekut, valitsemistava ja majanduslikke võimalusi ning rahvusvahelise üldsuse püüdlusi toetada üleminekuprotsessi ja ühiseid eesmärke;
7. kinnitab, et EL ja tema liikmesriigid peaksid toetama Afganistani tema oma riigi ülesehitamisel, millel on tugevamad demokraatlikud institutsioonid, mis on suutelised tagama riikliku suveräänsuse, demokraatlikult vastutaval armeel ja politseil põhineva julgeoleku, pädeva ja sõltumatu kohtusüsteemi, riigi ühtsuse, territoriaalse terviklikkuse, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse, meediavabaduse, rõhuasetuse haridusele ja tervishoiule, jätkusuutliku majandusliku arengu ja Afganistani rahva majandusliku õitsengu ja kõikide Afganistani territooriumil paiknevate etniliste ja usukogukondade ajalooliste, usuliste, vaimsete ja kultuuriliste traditsioonide austamise, tunnistades samal ajal vajadust kardinaalselt muuta suhtumist naistesse; nõuab suuremat toetust kohalike ametivõimude arendusprojektidele nendes provintssides, mis paistavad silma hea valitsemistavaga;
8. märgib, et 80 % elanikkonnast elab maapiirkonnas ja haritava maa suurus inimese kohta vähenes 0,55 hektarilt 1980. aastal 0,25 hektarile 2007. aastal; rõhutab, et Afganistan on endiselt äärmiselt tundlik ebasoodsate ilmastikutingimuste ja toiduainete hinnatõusu suhtes maailmaturul ning ulatuslik ja valimatu maamiinide kasutamine on suureks ohuks edukale maaelu arengule; peab seetõttu esmatahtsaks jätkata ja suurendada rahastamist, mille eesmärk on maaelu arengu ja kohaliku toiduainetööstuse edendamine, et saavutada toiduga kindlustatus;
9. võtab teadmiseks, et Afganistani valitsus on võtnud kohustuseks järgmise 12 kuu jooksul etapiviisiliselt ja eelarveliselt jätkusuutlikul viisil ellu viia piirkondliku valitsemise poliitika, tugevdada kohalikke asutusi ja nende institutsioonilist suutlikkust ning arendada piirkondlikke reguleerimis-, rahastamis- ja eelarveraamistikke;

Neljapäev, 16. detsember 2010

10. märgib, et nõrk avalik haldus ja avaliku teenistuse vähene suutlikkus võib takistada Afganistani põhjalikumalt osalemist ülesehitusprotsessis; on seetõttu veendunud, et nendele tähtsatele valdkondadele tuleb pöörata suuremat tähelepanu; toetab mõtet, et komisjon ja liikmesriigid töötaksid välja avaliku haldamise tugevdamiseks erilise pikaajalise juhtprogrammi, mille alusel koostatakse õppekava, aidatakse ehitada või kasutada olemasolevaid tööruume, luuakse ühendus ELi avaliku halduse instituutide võrgustikuga ja juhendatakse avaliku teenistuse instituute paljudes Afganistani suurlinnades, nagu Kabulis, Heratis ja Mazar-i-Sharifis;

11. tuletab meelde, et arengualaste jõupingutuste keskmes peab olema Afganistani valitsusstruktuuride suutlikkuse parandamine ning Afganistani elanikud tuleb prioriteetide seadmise ja rakendamise etappidesse tihedalt kaasata, et tõhustada omaksvõtmist ning vastutuse võtmist riigi ja kogukonna tasandil; juhib seetõttu tähelepanu kodanikuühiskonna organisatsioonide olulisele rollile, et tagada Afganistani kodanike kaasamine demokratiseerimis- ja ülesehitusprotsessi ning vältida korruptsiooniohtu;

12. tunneb endiselt sügavat muret Afganistanis viimastel aastatel halvenenud inimõiguste olukorra ja eriti naiste põhi-, poliitiliste, kodaniku- ja sotsiaalsete õiguste olukorra pärast, kuigi naiste elu on pärast Talibani režiimi lõppemist 2001. aastal muutunud paremaks, ning tunneb muret negatiivsete suundumuste pärast, näiteks selle pärast, et enamik vange Afganistani vanglates on sugulaste rõhumise eest põgenevad naised, ning hiljutiste muudatuste pärast valimisseadustikus, mis vähendab naiste jaoks ette nähtud kohtade arvu parlamendis;

13. usub, et naiste õigused moodustavad osa julgeoleku küsimuse lahendusest ja et Afganistanis ei ole võimalik saavutada stabiilset olukorda, ilma et naistel oleksid poliitilises, ühiskondlikus kui ka majanduselus täielikud õigused; kutsub seetõttu Afganistani ametivõime ja rahvusvahelise üldsuse esindajaid üles kaasama naisi rahuläbirääkimiste ning leppimise ja taasintegreerimise protsessi kõikidesse etappidesse kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1325; nõuab erikaitset naistele, kes osalevad aktiivselt avalikus elus ja poliitikas ning keda seetõttu ohustavad fundamentalistid; juhib tähelepanu sellele, et edasimineku rahukõnelustel ei tohi mingil juhul toimuda naiste viimastel aastatel saadud õiguste kaotamise hinnaga; kutsub Afganistani valitsust üles tugevdama naiste õiguste kaitset, muutes selleks olemasolevaid õigusakte, nagu näiteks karistusseadustikku, et vältida diskrimineerimist;

14. kutsub komisjoni, nõukogu ja ELi liikmesriike üles kahepoolsetes suhetes Afganistaniga endiselt tõstatama naiste ja laste diskrimineerimise ja üldiselt inimõigustega seotud küsimusi kooskõlas liidu pikaajalise kohustusega abistada Afganistani rahu kindlustamisel ja riigi ülesehitamisel;

15. kutsub ELi ja rahvusvahelist üldsust üles suurendama rahastamist ning poliitilist ja tehnilist abi, et parandada Afganistani naiste ja valitsusväliste naiste organisatsioonide, sealhulgas naiste õigusi kaitsvate organisatsioonide olukorda;

16. märgib, et sõnavabaduse ja ajakirjandusvabaduse olukord on viimastel aastatel halvenenud, kuigi pärast Talibani režiimi langemist see paranes; märgib, et relvastatud rühmitused ja Taliban ründavad ja ähvardavad ajakirjanikke, et takistada neil teabe andmist endi kontrollitavate piirkondade kohta; nõuab sellega seoses meetmete võtmist, et ajakirjanikel oleks võimalik oma tööd teha teatavate julgeolekutagatis- tega;

17. võtab murega teadmiseks, et 18. septembril 2010 toimunud Afganistani parlamendivalimisi, millest turvalisustingimustele vaatamata võttis osa umbes 40 % valijatest, varjutasid jälle pettused ja vägivald, mille tõttu NATO andmetel kaotas elu 25 inimest; peab kahetsusväärseks, et paljudelt afgaanidelt on võetud võimalus kasutada hääletamisõigust, mis on nende põhiõigus;

18. märgib, et Afganistani kohtumenetlustes esineb rahvusvaheliste õigusemõistmise normide rikkumisi; taunib 16 surmamõistetud hukkamist 2008. aastal; kutsub ELi üles toetama surmanuhtluse täideviimise moratooriumi heakskiitmist ÜRO 2007. aasta resolutsioonis nr 62/149 alusel, et surmanuhtlus tulevikus kaotada;

Neljapäev, 16. detsember 2010

Rahvusvaheline abi – kasutus ja väärkasutus

19. tuletab meelde, et ELi koondeelarve (Euroopa Ühendus ja liikmesriigid) Afganistanile abi andmiseks ajavahemikus 2001–2010 ulatus 8 miljardi euroni;
20. rõhutab meediavabaduse ja kodanikuühiskonna tugevdamise tähtsust Afganistanis, et kiirendada riigis demokraatiseerimist; samuti märgib tunnustavalt 2009. aasta valimiste ELi vaatlusmissiooni järeldusi;
21. märgib, et vaatamata tohututele välisabi kogustele on olukord Afganistanis endiselt murettekitav, kuna humanitaar- ja meditsiiniabi ei jõua kõige rohkem ohustatud elanikerühmadeni, et täna sureb Afganistanis rohkem inimesi vaesuse tõttu kui relvakonflikti otsesel tagajärjel, ning et on lausa rabav, et 2002. aastast saadik on väikelaste suremus tõusnud ning keskmine eluiga ja kirjaoskuse tase märkimisväärselt vähenenud ja et allpool vaesuse piiri elavate inimeste arv on alates 2004. aastast suurenenud 130 %;
22. rõhutab aastatuhande arengueesmärkide saavutamise olulisust ning peab kahetsusväärseks, et vaatamata edusammudele mõnes valdkonnas, on Afganistan ÜRO arenguprogrammi (UNDP) inimarengu indeksi põhjal langenud 182 riigi seas 173. kohalt 2003. aastal 181. kohale, ning arvestades, et alla 5-aastaste laste ja emade suremus Afganistanis on endiselt üks maailma suuremaid; on seisukohal, et kõnealuseid konkreetseid eesmärke, aga ka juurdepääsu tervishoiule ja haridusele, eriti naiste puhul, ei tohiks jätta tähelepanuta, vaid nõuab tungivalt eritähelepanu pööramist sissetulekuvõimaluste parandamisele ja toimiva kohtusüsteemi loomisele;
23. rõhutab, et UNODCi 2010. aasta jaanuaris läbiviidud uuringu tulemustest selgub, et elanikkonnale valmistab suurimat muret korruptsioon ning altkäemaksust saadav tulu moodustab peaaegu ühe neljandiku (23 %) Afganistani SKPst;
24. kutsub komisjoni üles tagama Afganistani valitsusele, rahvusvahelistele organisatsioonidele ja kohalikele valitsusvälistele organisatsioonidele antava finantsabi läbipaistvuse ja vastutuse, et kindlustada abi sidusus ning Afganistani ülesehituse ja arengu edu;
25. nõuab humanitaarabi jagamist geograafiliselt ühtlasemal viisil, toetudes vajaduste analüüsile ja lähtudes hädavajalikkusest;
26. märgib siiski mõningaid edusamme infrastruktuuri, telekommunikatsiooni ja põhihariduse valdkonnas, mida rahastajad ja Afganistani valitsus tavaliselt saavutustena esile toovad;
27. juhib tähelepanu Afganistanis 2001–2009. aastal toimunud sõjategevuse tohutule maksumusele, mis ületab hinnanguliselt 300 miljardit USA dollarit – see on üle 20 korda rohkem, kui Afganistani sisemajanduse koguprodukt – ning mis sõjategevuse eeldatava eskaleerumise tõttu on varsti tõenäoliselt üle 50 miljardi USA dollari aastas;
28. võtab teadmiseks üldlevinud arvamuse, mille kohaselt ainult Afganistani valitsuse korrumpseeritus on süüdi selles, et kodanikele ei osutata hädavajalikke teenuseid, kuid märgib samuti, et enamik sotsiaal-majandusliku arengu toetamiseks eraldatud vahendeid on olnud suunatud mitte keskvalitsuse kaudu, vaid läbi rahvusvaheliste organisatsioonide, piirkondlike arengupankade, rahvusvaheliste tööttevõtjate, konsultantide, valitsusväliste organisatsioonide jne; nõuab tungivalt, et Afganistani valitsus ja rahvusvaheline üldsus teostaksid tugevamat kontrolli, et kaotada korruptsioon ja tagada abi jõudmine sihtmärgini;
29. on seisukohal, et korruptsioonivastane võitlus peaks olema Afganistani rahutagamisprotsessi keskmes, kuna altkäemaks põhjustab vahendite väärjaotumist, takistab juurdepääsu põhilistele avalikele teenustele, nagu tervishoid ja haridus, ning on suureks takistuseks riigi sotsiaalmajanduslikule arengule; rõhutab samuti, et korruptsioon vähendab avaliku sektori ja valitsuse usaldusväärsust ning on seega suureks ohuks riigi stabiilsusele; nõuab seetõttu tungivalt, et EL pööraks Afganistanile abi andmisel erilist tähelepanu korruptsioonivastasele võitlusele;

Neljapäev, 16. detsember 2010

30. märgib, et Afganistani rahandusministri andmetel, mida kinnitavad muud sõltumatud allikad, on 2002.–2009. aastal Afganistani valitsuseni jõudnud kokku 40 miljardist USA dollarist ainult 6 miljardit USA dollarit (st 15 %), ning et ülejäänud rahvusvaheliste organisatsioonide, piirkondlike arengupankade, valitsusväliste organisatsioonide, rahvusvaheliste tööttevõtjate jt kaudu suunatud 34 miljardist USA dollarist ei jõudnud 70 %–80 % nendeni, kellele see raha oli mõeldud – Afganistani rahvani; märgib ära Kabuli konverentsil vastu võetud otsuse, mille kohaselt 2012. aastaks tuleks 50 % rahvusvahelisest abist suunata Afganistani riigieelarve kaudu, mis on kooskõlas Afganistani taotlusega;
31. peab tingimata vajalikuks, et rahvusvahelised doonorriigid looksid oma tegevuse kooskõlastamise mehhanismid ja esitaksid üksikasjalikud hinnangud Euroopa ja rahvusvahelise abi andmise kohta, et suurendada selle läbipaistvust ja laiendada rahastajate vastutuse seni piiratud mehhanisme;
32. taunib asjaolu, et märkimisväärne osa Euroopa ja muudest allikatest pärinevat rahvusvahelise abi raha läheb jagamisahelas kaduma, mis ilmnes jõuliselt hiljuti Kabul Banki puudutanud skandaalis, ning juhib tähelepanu neljale põhilisele viisile, kuidas see juhtub: raiskamine, liigsed vahendus- ja julgeolekukulud, tegelikult suuremad arved ja korrupsioon;
33. märgib siiski, et ELi kahjumit aitab leevendada asjaolu, et 50 % liidu abist (võrreldes USA abiga, kus see protsent on 10) eraldatakse mitmepoolsete sihtfondide kaudu, mille tõhusus on väga suur (umbes 80 %);
34. kutsub ELi üles rajama kesket andmebaasi ning analüüsima kogu ELi poolt Afganistanile antava abi maksumust ja mõju, sest tänase Afganistani olukorda kajastavate terviklike ja läbipaistvate andmete puudumine kahjustab abi tõhusust;
35. kutsub üles Afganistanis tegutsevaid peamisi humanitaar- ja arenguorganeid, sealhulgas EL ja selle liikmesriigid, USA, UNAMA, ÜRO asutused, peamised valitsusvälised organisatsioonid ja Maailmapank ja) otsustavalt kärpima oma tegevuskulusid ja suunama vahendeid konkreetsetele projektidele, mida rakendatakse tõelises ja tasakaalustatud partnerluses Afganistani institutsioonidega, ja tagama, et abi jõuab tegelikult ettenähtud saajateni; rõhutab sellega seoses, et Afganistani institutsioonidel on õigus otsustada vahendite kasutamise üle, kuid tuleb tagada nõuetekohane läbipaistvus ja vastutus;
36. rõhutab, et on oluline teha ülesehitus- ja arengukoostööd piirkondlikul tasandil, et edendada piirülest arengut piirkonnas, kus etnilised ja hõimuseosed tihti riigipiire ületavad;
37. märgib, et tuleks edendada Afganistani kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suuremat osalemist, ja rõhutab, et sellel tasandil on riigitrüüdis, õigusriik ja demokraatia rahaliste vahendite nõuetekohase kasutamise vältimatud eeldused; juhib tähelepanu asjaolule, et rahaliste vahendite eraldamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil nõuab keskvalitsuse heakskiitu, suurendades selle rolli ja vastutust;
38. kutsub välis- ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, nõukogu ja komisjoni looma teadlaste ühisrühma, kes hindaks kõiki ELi ja liikmesriikide meetmeid ja missioone Afganistanis üks kord aastas, kasutades üksikasjalikke kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid näitajaid, eelkõige seoses arenguabiga (sealhulgas rahva tervis ja põllumajandus), hea valitsemistavaga (sealhulgas õigussektor ja inimõiguste austamine) ja julgeolekuga (eelkõige Afganistani politiseijõudude väljaõpe); nõuab sellega seoses samuti, et hinnataks ELi meetmete suhtelist mõju üldisele olukorrale riigis ning koordineerimise ja koostöö taset ELi asutuste ning teiste rahvusvaheliste missioonide ja meetmete vahel, ja et nende hindamiste tulemused ja soovitusel avalikustataks;
39. rõhutab, et julgeolekuolukord ja abimeetmete geograafiline jaotus on vastastikku sõltuvuses, ning nõuab seetõttu, et Afganistanile antav abi läheks otse puudustkannatavale elanikkonnale;
40. rõhutab, et korrupsioonivastane võitlus peab Afganistanis saama prioriteediks; tunnistab, et kohaliku korrupsiooni esineb, kuid usub, et selle vastu saab astuda Afganistani riiklike institutsioonide legitiimsuse tugevdamisega, mis muudab need vastutavaks rahaliste vahendite eraldamise ja abi tõhususe tagamisega;

Neljapäev, 16. detsember 2010

41. toetab poliitikat, mille kohaselt püütakse võimaluse korral üha enam eelistada toodete ja teenuste sisseostmisele lepingute sõlmimist Afganistani oma ettevõtetega;
42. on seisukohal, et abi jagamise eest riigis peaksid vastutama erapooletud humanitaarabisutused ning et sõjavägi peaks selles osalema ainult väga erandlikel juhtudel, tunnistades humanitaarabisutuste töö neutraalset, erapooletut ja sõltumatut olemust ning täielikus kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste standarditega, vastavalt suunistele sõjaliste ja tsiviilkaitsevahendite (MCDA) kasutamise kohta humanitaarhädaloorkordades ning Euroopa konsensusele humanitaarabi valdkonnas;
43. juhib tähelepanu sellele, et humanitaartöötajate töö aluseks oleva neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatus põhimõtete tuvastatud rikkumine muudab humanitaarabisutused kohapeal haavatavamaks, eelkõige sel põhjusel, et nad jäävad kohale veel pikaks ajaks pärast vägede väljaviimist;
44. märgib, et – nagu laialdaselt teavitatakse meedias ning osutatakse USA esindajatekoja aruandes „Warlord, Inc.” – on USA sõjalõud Afganistanis enamiku logistikavaldkonna tööst suunanud eraõiguslikele töötajatele, kes omakorda annavad sõjaväekonvoide kaitse allhanke korras üle Afganistani julgeolekujõududele katastroofiliste tagajärgedega;
45. märgib, et otsus usaldada USA sõjaline tarneahel erakätesse ilma usaldusväärsete kriteeriumiteta vastutuse, läbipaistvuse ja õiguspärasuse kindlustamiseks soodustab väljapressimist ja korrupsiooni, kuna suurem osa sõjaväelise logistika ärist Afganistanis, mille väärtus on 2,2–3 miljardit USA dollarit, jõuab lõpuks sõjapealikute, kohalike maffiabosside ja eelkõige Talibani juhtide valdusse;
46. taunib asjaolu, et nn kaitseraha ja väljapressimine sõjaväe tarneahela kõikides lülides on mässuliste rahastamise suurim allikas, nagu tunnistas ka USA riigisekretär Hilary Clinton 2009. aasta detsembris Senati välissuhete komisjonile;
47. samuti taunib asjaolu, et kuna USA ja NATO sõjaline logistika järgivad sarnaseid põhimõtteid, ei pruugi ka ELi rahalise toetuse jälgitavus olla kõikidel juhtudel tagatud;
48. väljendab täielikku rahulolu uute suunistega, mille NATO sõjaline juhtkond Afganistanis andis välja 2010. aasta septembris ja mis käsitlevad lepingute sõlmimist (praegu on nende hinnanguline maht umbes 14 miljardit USA dollarit aastas), et vähendada korrupsiooni ning otse mässulistele ja Talibanile minevaid rahalisi vahendeid; loodab, et see suunamuutus lepingute sõlmimise poliitikas leiab kiiret rakendust;
49. väljendab sellega seoses heameelt president Karzai hiljutise otsuse üle, milles kehtestati kõikidele kohalikele ja välismaistele eraturvafirmadele neljakuuline tähtaeg tegutsemise lõpetamiseks;

Rahuprotsess

50. toonitab, et hea valitsemistava, õigusriigi põhimõtted ja inimõigused on stabiilse ja jõuka Afganistani alused; toonitab seepärast, et usaldusväärne õigusprotsess on rahuprotsessi alustahk ning sellega seoses peaksid inimõiguste austamine ja laialdase karistamatuse ärahoidmine olema rahuprotsessi kõikide etappide kohustuslikud aspektid; kutsub sellega seoses Afganistani valitsust üles rakendama kohtureformi strateegiat võimalikult kiiresti;
51. usub, et Afganistani praeguses olukorras on suuresti süüdi koalitsioonivägede esialgsed, uuele mässuliste vastasele strateegiale eelnenud valearvestused, mille kohaselt prognoositi kiire sõjalise võidu saavutamist Talibanile üle ja kerge üleminekut stabiilseks riigiks, mida juhib Lääne tugeval toetusel seaduslik valitsus;
52. usub seetõttu, et Talibanile kohalolekut alahinnati, samas hinnati üle Karzai valitsuse võimet valitseda ning sellest tulenevalt ei pööratud piisavalt tähelepanu riigi ülesehitamisele ja arendamisele;

Neljapäev, 16. detsember 2010

53. kardab, et nende vigade tõttu on üle poolel Afganistani territooriumist toimunud Talibani uus tõus, mis on süvendanud julgeolekuolukorra ja inimõiguste, eriti naiste inimõiguste olukorra halvenemist kogu piirkonnas;
54. juhib tähelepanu asjaolule, et eelneva sõjalise raskuspunktiga ei saavutatud soovitud tulemusi, ja toetab seepärast jõuliselt rohkem tsiviilelanikkonnale keskenduvat lähenemisviisi;
55. tõdeb, et ainus võimalik lahendus on poliitiline lahendus ning et see peaks hõlmama läbirääkimisi – mis peaksid toimuma koos relvarahu kehtestamisega – Talibani, muude võitlevate rühmituste ja muude riigis tegutsevate poliitiliste jõududega, kes on valmis osalema rahvusliku ühtsuse valitsuses, mis suudab lõpetada maad juba peaaegu kolmkümmend aastat laastanud kodusõjale ning tagab õigusriigi ja põhiliste inimõiguste austamise; on veendunud, et poliitilise lahenduse saavutamiseks tuleb uuele mässuvastasele strateegiale anda õnnestumiseks aega vastavalt president Obama poolt väljakuulutatud ajakavale;
56. usub kindlalt, et ELi kolm põhilist rahuprotsessi ja Talibani rühmituste kaasamise eeldust peavad olema kõikide läbirääkimiste osapoolte kohustus tõrjuda Al Qaeda ja temapoolne rahvusvahelisele terrorismile õhutamise ning kõik teised terrorismirühmitused riigist välja; meetmete võtmine moonikasvatamise likvideerimiseks; ja tegevuspõhimõtete kehtestamine põhiliste inimõiguste ja Afganistani põhiseaduse järgimiseks;
57. usub samuti, et kõik muud küsimused tuleks jätta Afganistani elanike oma tahte ja suutlikkuse hooleks;
58. tõdeb, et Taliban ei ole üksainus ühtne üksus ja et sinna kuulub vähemalt 33 tippjuhti, 820 kesk- ja alama astma juhti ning 25 000–35 000 jalaväelast, kes paiknevad 220 kogukonnas ning kellest osa võitleb ideoloogilistel ja osa rahalistel põhjustel; on seepärast arvamisel, et nüüdsest alates tuleks julgustada kohalikul tasandil toimuvaid läbirääkimisi demokraatlikult valitud kohaliku valitsuse ja nende relvastatud vastupanu liikmete seas, kes ütlevad lahti vägivallast, ei ole seotud rahvusvaheliste terrorismiorganisatsioonidega, austavad põhiseadust ning soovivad ühineda rahumeelse Afganistani ülesehitusalaste jõupingutustega, vastavalt 20. juuli 2010. aasta Kabuli ühisavalduse lõigetele 13 ja 14;
59. väljendab rahulolu Afganistani valitsuse rahu- ja taasintegreerimisprogrammiga, mis on avatud kõikidele Afganistani relvastatud opositsiooni liikmetele ja nende kogukondadele eespool nimetatud Kabuli ühisavalduse lõigete 13 ja 14 alusel;
60. juhib tähelepanu sellele, et desarmeerimise ja taasintegreerimise strateegias tuleb hoolikalt arvesse võtta probleemi, mis tuleneb endiste võitlejate ja pagulaste naasmisest koduküladesse;
61. toonitab, kui oluline on suurendada Afganistani valitsuse ja administratsiooni usaldusväärsust, vastutust ja pädevust, et parandada selle mainet riigi kodanike seas;
62. rõhutab Pakistani keskset rolli, kuna Talibanil puudub motivatsioon asuda tõsisesse läbirääkimistesse seni, kuni Pakistani piir jääb neile avatuks; soovib protsessi ulatuslikumat rahvusvahelist koordineerimist ja kaasatust, sealhulgas teiste naaberriikide ja juhtivate piirkondlike osalistega (eelkõige Iraan, Türgi, Hiina, India ja Vene Föderatsioon);
63. kutsub komisjoni üles hindama hiljuti Pakistanis toimunud katastroofiliste üleujutuste strateegilist ja poliitilist mõju Afganistanile ja kogu piirkonnale ning astuma kõik vajalikud sammud riigi mõjutatud elanikkonna ja nende Afganistani põgenike aitamiseks, kelle laagreid üleujutus tabas;
64. rõhutab, kui oluline on hea veemajandus Afganistanis ja selle ümbruskonnas, ning toonitab, millist kasu toob piirkondlik ja piiriülene koostöö kõnealuses valdkonnas, muu hulgas usalduse suurendamise osas naabrite vahel Edela-Aasias;

Neljapäev, 16. detsember 2010

65. märgib ära Pakistani julgeolekuteenistuse (ISI) osalemise, mille eesmärk on tagada, et Pakistan saaks rahust saadavast kasust oma osa, mis teda rahuldab;

66. rõhutab siiski, et rahu kinnistumiseks Afganistanis peaksid peamised piirkondlikud jõud, sealhulgas India, Pakistan, Iraan ja Kesk-Aasia riigid, Venemaa, Hiina ja Türgi sõlmima omavahel poliitilisi kokkuleppeid ning vastu võtma ühise seisukoha, et nad ei sekku Afganistani asjadesse ja toetavad sõltumatut Afganistani; nõuab Afganistani ja Pakistani vaheliste suhete normaliseerumist, eelkõige kahe riigi vahelise rahvusvahelise piiri küsimuse lõpliku lahendamise kaudu;

67. kutsub ELi üles toetama jätkuvalt rahu- ja lepitusprotsessi Afganistanis ning Afganistani jõupingutusi taasintegreerida neid, kes on valmis vägivaldast loobuma, mis annab Karzai valitsusele piisavalt paindlikkust dialoogipartnerite valikul, kuid nõuab kindlalt, et rahuprotsessi üldise õigusliku ja poliitilise raamistiku moodustaksid Afganistani põhiseadus ja põhiliste inimõiguste austamine;

68. tunneb heameelt riiklike eelisprogrammide üle, mille Afganistani valitsus töötas välja kooskõlas Afganistani riikliku arengustrateegiaga ja mida toetati Kabuli konverentsi raames, ning nõuab nende täielikku ja tulemuslikku rakendamist;

69. rõhutab, kui ülimalt vajalik on, et EL võtaks endale Afganistani ülesehitamises ja arengus veel palju aktiivsema rolli, kuna kestvat rahu ei ole võimalik saavutada ilma vaesuse vähenemise ja jätkusuutliku arenguta nii Afganistanis endas kui ka selles piirkonnas tervikuna; tunnistab, et julgeolekuta ei ole arengut, kuna arenguta ei ole julgeolekut;

70. kutsub ELi ja tema liikmesriike tungivalt üles tegema koostööd USAga, et panna rohkem rahvusvahelist abi liikuma kohalike ametiasutuste ja Kabuli valitsuse kaudu, ning tagama, et mehitamata lennukeid, erivägesid ja kohalikke relvarühmitusi kasutatakse Talibani liidrite vastu vastavalt kindral Petraeuse korraldustele süütute tsiviiliskute elude kaotuse nulltolerantsi kohta;

71. avaldab austust kõikide liitlasvägede mees- ja naissõjaväelastele, kes on kaotanud oma elu vabadust kaitstes, ning avaldab kaastunnet nende perekondadele, samuti kõigi süütute Afganistani ohvrite perekondadele;

72. rõhutab, et mõne ELi liikmesriigi ja nende liitlaste sõjaline kohalolek Afganistanis on osa NATO/ISAFi operatsioonist ja selle eesmärk on võidelda rahvusvahelise terrorismi, uimastite tootmise ja nendega kauplemise vastu;

73. rõhutab, et nimetatud sõjaline kohalolek võib aidata luua julgeolekutingimused, mis võimaldaksid ellu viia Afganistani valitsuse hiljutised plaanid hakata kasutama riigi tohtu potentsiaaliga mäe- ja maavarade tööstust, tagades seega Afganistani valitsusele äärmiselt vajalikud riigieelarve omavahendid;

74. rõhutab, et Afganistani territooriumil asuvad mäe- ja maavarad, mida võib olla palju, kuuluvad Afganistani elanikkonnale ja nende varade nn kaitsmist ei saa mingil juhul kasutada kui vabandust võõrvägede pidevaks kohalolekuks Afganistani pinnal;

Politsei ja õigusriik

75. märgib, et Afganistanis ei saa olla stabiilsust ega rahu, kui riik ise ei taga omal vastutusel riigi kodanike turvalisust;

76. tunneb heameelt president Karzai eesmärgi üle, et 2014. aasta lõpuks peaksid kõikides provintsidest juhtima ja teostama sõjalisi operatsioone üksnes Afganistani riiklikud julgeolekujõud, samuti Afganistani valitsuse võetud kohustuse üle saavutada järk-järgult täielik mõjuvõim oma enda julgeoleku üle;

Neljapäev, 16. detsember 2010

77. rõhutab, et Afganistan tuleb varustada tõhusa politseiteenistuse ja autonoomse armeega, mis suudaksid tagada julgeoleku, et võimaldada hilisemat võõrvägede väljaviimist riigist;
78. peab väärtuslikuks kindral Petraeusi ideed, et kohalike demokraatlikult valitud omavalitsuste käsutusse antaks kohalik sandarmeeria, kelle ülesandeks oleks avaliku korra säilitamine ja kohaliku elanikkonna kaitsmine;
79. tunnistas siiski, et autonoomsed julgeolekujõud on pigem pikaajaline eesmärk ja juhib seetõttu tähelepanu eelkõige vajadusele politseikoolituse korraldamiseks kooskõlastatult ja komplekssemalt ning eraldi sõjaväelaste koolitamisest, ja juhib tähelepanu politseikoolitusse investeeritud vahenditele, mis on andnud kesiseid tulemusi; kutsub kõiki asjaosalisi üles kooskõlastama tihedalt oma tegevust, et vältida tarbetut dubleerimist ning täita üksteist vastastikku täiendavaid ülesandeid strateegilisel ja operatiivtasandil;
80. rõhutab, et vajalik on ulatuslik siseministeeriumi reform, kuna ilma selleta võivad nurjuda politsei reformimise ja uuel kujul ülesehitamise püüded, ning rõhutab sellega seoses Afganistani siseministeeriumi ning piirkondade ja provintside tasandil teostatava kontrolli, toetuse, nõustamise ja koolituse tähtsust, mis on samuti seatud ELi politseimissiooni (EUPOL) eesmärgiks;
81. usub, et EUPOLi volituste vaieldamatu hägusus ja senised tagasihoidlikud saavutused takistavad tal saavutamast teenitud õiguspärasust; peab kahetsusväärseks asjaolu, et kolm aastat pärast käivitamist ei ole EUPOL ikka saavutanud kolmveerandit oma lubatud isikkoosseisust; ja kordab oma üleskutset nõukogule ja ELi liikmesriikidele täita täies ulatuses kõnealuse missiooni suhtes võetud kohustused;
82. tunneb heameelt korruptsioonivastase prokuratuuri loomise üle missiooni EUPOL Afghanistan raames eesmärgiga uurida juhtumeid, mis on seotud kõrgete riigiametnike ja muude ametnikega, keda kahtlustatakse korruptsioonis;
83. on mures, sest ISAFi andmetel on Afganistani riigi politsei 94 000 mehest ligikaudu 90 % kirjaoskamatud, 20 % tarbib uimasteid, 30 % läheb pärast aastast teenistust kaduma, rääkimata igal aastal teenistuses hukkunud umbes tuhandest mehest;
84. usub, et koolituse üldise ebatõhususe peamised põhjused seisnevad selles, et mitmesuguseid politseikoolitusmissioone koordineeritakse puudulikult ning koolitustöö tegemine usaldatakse eraõiguslikele julgeoleku- ja sõjaliste teenuste osutajatele;
85. märgib, et ELi ja tema liikmesriikide püüet luua professionaalne Afganistani politseiteenistus ohustab selliste tavade levimus nagu näiteks mõnede suurte USA turvafirmade poolt kasutatav kiirkorras tööle võtmine (puudulik julgeolekukontroll uute töötajate üle, kuuenädalane koolitus ilma õpikuteta, sest enamik koolitavatest ei oska lugeda, minimaalne praktika, pärast mida antakse uutele töötajatele ametimärk, vorm ja relv ning saadetakse nad välja patrullima); toonitab vajadust sidusama ja jätkusuutlikuma politseikoolituse järele, mis võimaldab Afganistani eri politseiteenistustel koos töötada; rõhutab, et politsei koolituse missioonide raames ei tohiks keskenduda üksnes tehnilistele aspektidele, vaid tuleb tagada uute töötajate kirjaoskus ning siseriikliku ja rahvusvahelise õiguse alased põhiteadmised;
86. on häiritud sellest, et selliste erafirmade suhtes rakendatav finantskontroll on ebapiisav ning tsiteerib 2006. aasta USA kaitse- ja välisministeeriumi ühist aruannet, mille järeldused kehtivad ka täna: nimelt ei ole Afganistani politseiteenistus suuteline tegema kõige tavalisemat õiguskaitsealast tööd ning neil puudub tõhus praktikaprogramm; tunnustab peastaabi poolt ja mässuvastase poliitika raames tehtud jõupingutusi Afganistanis karistamatult tegutsevate välismaiste relvarühmituste üle teatava kontrolli saavutamiseks;
87. soovib, et politseikoolituse korraldamine eraõiguslike töötajate poolt tuleks võimalikult kiiresti lõpetada;

Neljapäev, 16. detsember 2010

88. nõuab politseikoolituse suutlikkuse suurendamiseks olulisel määral ning koolitusprogrammide tulemuslikkuse täiendavaks parandamiseks eri osaliste vahelise parema koostöö ja kooskõlastamise alusel; teeb ettepaneku, et EUPOL ja NATO/ISAF käivitaksid ulatusliku politseikoolituse programmi, millesse kaasataks siseriiklikud politseiüksused, nagu on Afganistani valitsusega kokku lepitud, vältides sellega ülesannete kattumist, raiskamist ja killustamist;

89. nõuab tungivalt, et välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning ELi liikmesriigid tõhustaksid politseikoolitust Afganistanis ning suurendaksid olulisel määral politseikoolitajate arvu kohapeal, et Londoni konverentsi eesmärk, mille kohaselt peaks 2011. aasta lõpuks olema väljaõppe saanud Afganistani politsei-ametnike arv 134 000, muutuks realistlikuks stsenaariumiks; nõuab tungivalt, et välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja muudaks missiooni EUPOL Afghanistan, andes ka volitused koolituse pakkumiseks madalal ametiastmel olevale personalile kõigis provintsid, suurendades algõppele ettenähtud nädalate arvu ning tagades, et patrulle ja muud politseitööd tehakse kohapeal ühiselt; nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid mitte üksnes ei liidaks oma kahepoolseid politsei koolituse missioone EUPOLiga, vaid hoiduksid ka piirangukehtestamisest missioonile EUPOL lähetatavale siseriiklikule politseile;

90. soovib tõsta Afganistani politsei palku, vaadata läbi uute töötajate töölevõtmise protsess ning eelistada kirjaoskuse põhinõuetele vastavaid kandidaate, kes ei tarvita uimasteid ning kes on selle töö jaoks psühholoogiliselt ja füüsiliselt sobivamad kui praegused töötajad;

91. rõhutab, et politseikoolitus ei saa olla tõhus ilma nõuetekohaselt toimiva kohtusüsteemita, ning kutsub seetõttu rahvusvahelist üldsust üles andma suuremat rahalist ja tehnilist toetust kohtusüsteemi tugevdamiseks, sealhulgas kõigi astmete kohtunike palkade suurendamise abil; nõuab lisaks, et nõukogu seaks ÜROga kooskõlastades sisse erimissiooni Afganistani kohtunike ning justiitsministeeriumis ja karistussüsteemis töötavate riigiametnike koolitamiseks;

92. tunneb heameelt selle üle, et Afganistani valitsus andis Kabuli konverentsil lubaduse parandada rahvusvaheliste partnerite abiga õiguskaitse kättesaadavust kogu riigis konkreetsete meetmete rakendamise abil järgmise kaheteistkümne kuu jooksul, sealhulgas õigusasutuste suutlikkust ühtlasi tervikliku inimressurside strateegia väljatöötamise ja rakendamise abil;

Narkootilised ained

93. osutab sellele, et Afganistanist on pärit 90 % ebaseaduslikust oopiumist maailmas, kuid kui koalitsiooniväed 2001. aastal Kabulisse sisenesid, ei kasvatatud Afganistanis enam oopiumimoone, sest ÜROl on õnnestunud moonikasvatus keelustada;

94. on arvamusel, et sellisel suurel ja hästvarustatud sõjalisel jõul oleks pidanud olema hiljem kerge oopiumivaba olukorda säilitada kohalike põllumajanduse arendamise projektide kaudu, mida selle väed oleksid Talibani ja kohalike sõjapealike eest kaitsnud;

95. märgib siiski, et oopiumi tootmine on endiselt keskse tähtsusega sotsiaalne, majanduslik ja julgeolekualane probleem, ning kutsub ELi üles pidama seda oma Afganistani käsitlevas poliitikas strateegiliseks prioriteediks;

96. tuletab meelde, et Afganistanist pärineb rohkem kui 90 % Euroopas saadaolevast heroiinist ning see põhjustab Euroopa riikides rahvatervise valdkonnas miljarditesse dollaritesse ulatavaid kulusid; rõhutab, et Afganistani narkomajandusest tekkivaid probleeme tuleb lahendada nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil, tegeledes narkootikumide tarneahela kõikide lülidega, alustades põllumajandustootjate abistamisega tarnete vähendamiseks, narkomaania ennetamise ja raviga nõudluse vähendamiseks ning seaduste jõustamisega vahendajate suhtes; teeb eelkõige ettepaneku investeerida ulatuslikult põllumajanduse ja maaelu arengu tervikliku poliitika väljatöötamisse, et pakkuda oopiumitootjatele usaldusväärset ja jätkusuutlikku alternatiivi; nõuab samuti kindlalt keskkonnaaspektide integreerimist põllumajanduse ja maaelu arengu strateegiasse, kuna näiteks veevarude puudulikkust haldamisest või loodusliku metsa hävitamisest põhjustatud keskkonna seisundi halvenemine on põllumajanduse arengu üks peamisi takistusi;

97. märgib, et kuna oopiumi kasvatajatele ja sellega kaubitsejatele anti karistamatus, jõudis oopiumikasvatus kahe aastaga tagasi 2001. aasta eelsele tasemele, kusjuures väike arv sõjapealikke juhtis hüglaslikku kartelli tegevust;

Neljapäev, 16. detsember 2010

98. on sügavalt mures UNODCi hiljutises aruandes osutatud uimastisõltlaste arvu järsu suurenemise pärast Afganistani elanike seas; nõuab sihipäraste meetmete rakendamist uimastisõltlaste arvu vähendamiseks ja uimastisõltlastele meditsiiniabi andmist; rõhutab sellega seoses vajadust rahastada rehabilitatsioonikeskuste rajamise programme Afganistanis, eriti riigi nendes piirkondades, kus raviteenused ei ole kättesaadavad;

99. juhib tähelepanu asjaolule, et vaatamata varasemale ületootmisest tingitud hindade langusele, ulatus 2009. aastal uimastikaubanduse kogukäive 3,4 miljardi USA dollarini, oopiumi ekspordi brutoväärtus oli võrdne 26 % Afganistani sisemajanduse koguproduktist ning arvatakse, et ligikaudu 3,4 miljonit afgaani (12 % elanikkonnast) olid seotud ebaseadusliku uimastitööstusega;

100. juhib siiski tähelepanu ENODC hiljutisele aruandele, mille andmetel iga-aastase uimastikaubanduse kasumist saab Taliban ainult 4 %, kohalikud talunikud 21 % ning ülejäänud 75 % saavad endale valitsusametnikud, politsei, kohalikud ja piirkondlikud vahendajad ning uimastitega kaubitsejad; märgib, et lühidalt öeldes saavad NATO Afganistani liitlased endale suurema osa uimastikaubanduse kasumist;

101. märgib, et 2001.–2009. aastal kulutasid USA ja rahvusvaheline üldsus uimastivastastele meetmetele 1,61 miljardit USA dollarit, ilma et see oleks uimastitootmisele ja -kaubitsemisele olulist mõju avaldanud ning tuletab meelde, kuidas USA eriesindaja Afganistanis ja Pakistanis Richard Holbrooke kirjeldas USA uimastivastasteid meetmeid kui „kõige pillavamat ja ebatõhusamat programmi nii valitsuse- kui ka valitsuseväliste programmide seas, millega ma olen kokku puutunud”;

102. juhib tähelepanu sellele, et kui Afganistani majanduse sõltuvust uimastitest ei suudeta päriselt lõpetada ega suudeta leida muud elujõulist majanduskasvu mudelit, jäävad selles piirkonnas julgeoleku ja stabiilsuse taastamise eesmärgid saavutamata;

103. rõhutab, et väga olulised on püüded oopiumikasvatuse järkjärguliseks lõpetamiseks Afganistanis – kuigi need on siiani olnud väheedukad – ja nõuab alternatiivsete, majanduslikult kasulike elatusvahendite loomist 3,4 miljonile Afganistani elanikule, kes elatuvad oopiumist, ja teiste Afganistani maaelanike olukorra parandamist;

104. märgib, et Pakistan, Laos ja Taimaa teevad edukaid jõupingutusi oopiumikasvatuse järkjärguliseks lõpetamiseks ja selle asendamiseks alternatiivsete põllukultuuride kasvatamisega; võtab samuti teadmiseks, et Afganistanis on esile kerkinud uued ja paljulubavad põllukultuurid, nagu näiteks safran, millest võib saada palju rohkem tulu kui oopiumimoonide kasvatuses;

105. märgib, et Afganistani jaoks saaks kavandada samasuguse oopiumimoonide kasvatuses järk-järgulise lõpetamise protsessi 100 miljoni euro eest aastas, kui viie aasta jooksul eraldada selleks sihtotstarbeliselt 10 % ELi poolt igal aastal Afganistanile saadetavast abist;

106. märgib, et hiljuti allkirjastatud Afganistani-Pakistani kaubandus- ja transiidileping annab tulevikuväljavaate granaatõunte kasvatajatele, arvestades, et granaatõunad on piirkonna kõige tuntumad legaalsed kultuurid ja välisriikide arenguabitöötajad on neid korduvalt nimetanud otsustava tähtsusega vahendiks väärivate alternatiivsete elatusvahendite loomiseks oopiumimoonide kasvatajatele Afganistani lõunaosas;

107. avaldab kiitust UNODCile aktiivse tegevuse eest Afganistani valitsuse toetamisel ebaseaduslike uimastite vastases võitluses ning nõuab, et tugevdataks UNODCd ja selle programme Afganistanis;

108. kutsub üles koostama ebaseadusliku oopiumikultuuride hävitamiseks riiklikku viie aasta plaani, määrama kindlaks tähtjad ja sihttasemed, mille rakendamise eest vastutaks selleks loodud amet, millel on oma eelarve ja personal;

109. rõhutab, et eelnimetatud plaani edendamiseks peaksid koostööd tegema EL ja Venemaa Föderatsioon, kuna viimane neist on afgaani heroïini üks suurimatest ohvritest ning ELi järel maailmas järjekorralt teine opioïidide turg;

110. kutsub Afganistani valitsust ja parlamenti üles jõustama eriõigusaktid selliste tõrjemeetodite keelustamiseks, mis võivad sisaldada mittemanuaalsete ja mittemehhaaniliste vahendite kasutamist;

Neljapäev, 16. detsember 2010

111. kutsub nõukogu ja komisjoni üles inkorporeerima käesoleva esildatud strateegia täies ulatuses oma olemasolevatesse strateegiatesse ning nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid võtaksid ettepanekut täies ulatuses arvesse oma riiklikes kavades;

112. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon võtaksid täies ulatuses arvesse kõiki käesolevas raportis sisalduvate ettepanekute mõjusid eelarvele;

*

* *

113. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, ÜRO peasekretärile, NATO peasekretärile ja liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Afganistani Islamivabariigi valitsusele ja parlamendile.

Alalise kriisimehhanismi loomine euroala finantsstabiilsuse tagamiseks

P7_TA(2010)0491

Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2010. aasta resolutsioon alalise kriisimehhanismi loomise kohta euroala finantsstabiilsuse tagamiseks

(2012/C 169 E/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 121, 122, 126, 136 ja 148;
- võttes arvesse 7. juuli 2010. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile piiriüleseks kriisijuhtimiseks pangandussektoris ⁽¹⁾ (edaspidi: Ferreira raport);
- võttes arvesse 7. juuli 2010. aasta resolutsiooni Euroopa finantsstabiilsuse tagamise vahendi ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi ning kavandatava tegevuse kohta ⁽²⁾;
- võttes arvesse 24. juunil 2010. aastal komisjonile esitatud küsimust Euroopa finantsstabiilsuse tagamise vahendi ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi ning kavandatava tegevuse kohta ⁽³⁾;
- võttes arvesse oma 6. juuli 2010. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 479/2009 seoses statistikaandmete kvaliteediga ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames ⁽⁴⁾;
- võttes arvesse oma 22. septembri 2010. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus ⁽⁵⁾ (edaspidi: Garcia-Margallo raport);
- võttes arvesse 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni liidu majanduse juhtimise ja stabiilsuse raamtin-
gimuste parandamise kohta eelkõige euroalal ⁽⁶⁾ (edaspidi Feio raport);

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0276.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0277.

⁽³⁾ Suuliselt vastatav küsimus 0095/2010.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0253.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0337.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0377.